

oudheidkundige kroniek

Op 7 oktober 1927 verscheen in de "Gazette van Gent" het volgend kroniekkje van Alfons Van Werveke over

DE HARMONIEMAATSCHAPPIJ SINT-CECILIA

Een fanfare is zooals men weet, een muziekmajtschappij, wier leden koperen blaastuigen bespelen. Een harmonie is samengesteld uit houten en koperen speeltuigen. Wij weten niet of het elders ook zoo geweest is, maar te Gent is er een harmoniemajtschappij geweest voor een fanfare. Wij moeten elkander echter goed begrijpen: er is spraak van majtschappijen. Onder het oud bewind had de stad twee muziekkorpsen: 4 Schalmeiers, van het midden der XVIe eeuw af aan 6, die de schalmei, de eerste vorm van het hobo bespeelden; verder 6 trompetters, waarbij later een keteltrommelaar werd gevoegd. Deze laatste groep zou men desnoods een fanfare kunnen heeten, maar 't was toch maar een zoogezegde kleine fanfare en niet wat men in de XIXe eeuw door fanfare verstond.

De eerste harmoniemajtschappij **Sint-Cecilia**, werd te Gent gesticht 10 Mei 1810 in het estaminet **De Wapens van Engeland**, op den Kouter, tusschen de huidige Zonne- en Schouwbjurgstraten.

De eerste jaren waren er slechts een dertigtal uitvoerders. In 1826 bestond de harmonie uit negen eerste, vijf tweede, drie derde en drie vierde klarinetten, vier eerste en vier tweede Engelsche hoornen (hobo in fa), twee eerste en twee tweede fagotten (bassons), twee groote basviolen (contrebasses), twee trom-

petten, vier trombonen, twee serpenten, een bas, een paar schijven, een paar keteltrommels, een trommel en een schelleboom, in 't geheel vijf en veertig muzikanten. Van 1813 af aan droegen deze een soldatenkleedij: frak, vest en broek van wit laken met blauw gezoomd, een degen, een hoed met gerolde boorden en witte pluimen. Dan was **Sint-Cecilia** het muziek van de nationale wacht, in 1801 in werdadigen dienst gesteld. Zij nam deel aan alle feesten en plechtigheden en was zeer gezien. Van 11 April (val van Napoleon) tot in Juli 1814 deed ze den ordedienst met de vier krijgsgilden en de **Fonteinisten**, toen er geen garnizoen in stad was. Gedurende den strengen winter van 1820 en volgende jaren, richtte ze liefdadigheidsfeesten in om de werklozen ter hulp te komen. Toen in 1820 de nationale tentoonstelling van nijverheidsvoortbrengsels werd geopend, richtte **Sint-Cecilia** een prijskamp voor harmonieën in, den eersten die ooit plaats had.

Ze was toen bestuurd door een talentvol muzikant, J.B. D'Hollander. Deze zorgde in 1822 voor de inrichting van "een concert van waarlijk nationale en inlandsche muziek". Op het programma vinden wij nummers van Willem de Windt, J.B. D'Hollander, Jozef Mengal, Karel Ots, Pieter De Vos en Jan Andries. 19 Juni 1825 nam **Sint-Cecilia** deel aan een prijskamp te Brugge en behaalde er den eersten prijs. Nieuwe zegepraal 21 Juni 1826 te Sint-Niklaas. Twee maand daarna, 22 Augustus, stelt ze een grooten prijskamp in, waar een tiental maatschappijen aan deelnamen. Elke mededingster moet een openingsstuk spelen, een stuk naar keuze en een "air varié" voor verschillende speeltuigen solo. Toen kende men nog het opgeleid stuk niet.

18 Juli 1827 deed gansch de stad Gent een prachtig onthaal aan de harmonie **Sint-Cecilia**, die den eersten prijs te Brussel had bekomen: eerewacht, stoet, al de rijtuigen van de stad, bevlagde straten bespannen met wit en blauw doek, sparran aan de gevels, zegebogen, opschriften, zinnebeelden, een juichende menigte, feestmalen, vertooning in den schouwburg van een gelegenheidsstuk, niets ontbrak.

Ten jare 1829 ging **Sint-Cecilia** zich meten te Rijsel onder anderen met de **Groote Harmonie** van Brussel. Ze behaalde den eersten prijs. De Brusselaars waren er niet tevreden over en er ontstond tusschen de dagbladen van de twee steden een scherpe pennestrijd. Dat belette koning Willem niet aan **Sint-Cecilia** in 1830 een schilderij van Meijuffer De Lange te schenken, voorstellende hare beschermheilige. Toen kwam de omwenteling, evenals de groote meerderheid van de Gentenaars, teekende **Sint-Cecilia** een protest tegen het ontwerp van scheiding. De omwenteling doofde voor lang den kunstiever uit. Eerst 22 December 1832 gaf **Sint-Cecilia** haar eerste concert in de oude zaal van de Sodaliteit der Jezuiten in de Korte Meire, die wij nog gezien hebben. De harmonie had tot dan toe hare feesten zoowat overal gegeven.

In 1835 verbond ze zich met de **Maatschappij van landbouw en kruidkunde**, om, naar het ontwerp van L. Roelandt, het Casino te bouwen. 13-14 Augustus 1837 richtte ze in het nieuw lokaal een prijskamp in, waar de **Groote Harmonie** van Brussel den eersten en die van Rijsel den tweeden prijs behaalden. De vereeniging met de hofbouwers was van korten duur, Sint-Cecilia trok zich uit het Casino terug in 1838 en kocht het oud leengoed, het **Spiegelhof** op den hoek van Coupure en Nieuwe Wandeling. Daar werd een zeer groote zaal gebouwd, waarvan de eerste steen 3 Augustus 1838 werd gelegd. Die zaal welke wij hebben zien afbreken, werd gemaakt naar het ontwerp van L. Minard en kostte 85.000 fr.

De gevel is afgebeeld op een kaartje van porseleinpapier met het opschrift: "Aen de heeren Voorzitters en Ereleden van de Harmonie-maatschappij Sint-Cecilia, de boden van gezegde maatschappij hebben de eer u hun eerbied uit te drukken door den wensch van een nieuw jaar 1841".

Hadden de boden voorzien wat ging gebeuren? Men zou het wel meenen als men de feiten nagaat. Wat er van zij het "nieuw jaar 1841" bracht **Sint-Cecilia** geen geluk aan. Oneenigheid ontstond onder de leden en, eer het jaar verliep, was de beroemde harmonie ontbonden.

Het lokaal, dat aan de maatschappij in 't geheel 176.000 frank gekost had werd in 1847 voor 55.000 frank afgeslagen.

Reeds in October 1841 werd **Sint-Cecilia** vervangen door de **Philharmonische Maatschappij**, die 70 werkende leden telde. Ze werd op haar beurt ontbonden in 1851.

Alfons VAN WERVEKE

Documentatiecentrum zoekt
GRATIS exemplaren van
LE CARNET MONDAIN.
Tel. Dinsdag en woensdag
van 9 tot 17 u.
09.219.95.18